

ČESKÁ REPUBLIKA
ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY

Krajský soud v Praze rozhodl samosoudcem Mgr. Ing. Petrem Šuránkem ve věci

žalobce: J. Č., narozen X
bytem X

proti
žalované: Česká správa sociálního zabezpečení
sídlem Křížová 25, 225 08 Praha 5

o žalobě proti rozhodnutí žalované ze dne 23. 6. 2025, č. j. X,

takto:

- I. Rozhodnutí žalované ze dne 23. 6. 2025, č. j. X, se zrušuje a věc se vrací žalované k dalšímu řízení.
- II. Žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů řízení.

Odůvodnění:

1. Žalobce se žalobou podle části třetí, hlavy druhé, dílu prvního zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní, ve znění účinném do 31. 12. 2025 (dále jen „s. ř. s.“) podanou k poštovní přepravě dne 28. 7. 2025 a posléze doplněnou dne 7. 8. 2025 domáhá zrušení rozhodnutí žalované ze dne 23. 6. 2025, č. j. X (dále jen „napadené rozhodnutí“), jímž žalovaná zamítla jeho námitky a potvrdila své rozhodnutí ze dne 7. 4. 2025, č. j. X (dále jen „prvostupňová rozhodnutí“). Prvostupňovým rozhodnutím I žalovaná zamítla žádost žalobce ze dne 21. 2. 2025 o změnu (zvýšení) dosud pobíraného invalidního důchodu a prvostupňovým rozhodnutím II žalobci podle § 56 odst. 1 písm. e) ve spojení s § 41 odst. 3 zákona č. 155/1995 Sb., o důchodovém pojištění, ve znění zákona č. 52/2025 Sb. (dále jen „zákon o důchodovém pojištění“) snížila od 12. 6. 2025 výši invalidního důchodu pro invaliditu druhého stupně na invalidní důchod pro invaliditu prvního stupně, a to na základě závěrů posudku Institutu posuzování zdravotního stavu (dále jen „IPZS“) Kladno ze dne 1. 2. 2025, podle nějž jeho pracovní schopnost poklesla pouze o 40 %.

Shodu s prvopisem potvrzuje: A. Ř.

2. Žalobce stručně namítá, že musel požádat o zvýšení důchodu, protože se jeho zdravotní stav zhoršuje, a že napadené rozhodnutí (žalobce nepřesně uvádí sp. zn. prvostupňových rozhodnutí) potvrzující snížení invalidního důchodu považuje za nesprávné. K žalobě žalobce přiložil lékařské zprávy revmatologa ze dne 10. 3. 2025 a ze dne 28. 7. 2025 a požádal o nové posouzení svého zdravotního stavu.
3. Žalovaná ve svém vyjádření podrobně zrekapitulovala právní úpravu a průběh předcházejícího správního řízení a s odkazem na posudky posudkových lékařů vyjádřila přesvědčení, že zdravotní stav žalobce byl plně a objektivně zjištěn. S ohledem na námitky žalobce žalovaná navrhl s odkazem na § 4 odst. 2 zákona č. 582/1991 Sb., o organizaci a provádění sociálního zabezpečení, ve znění účinném do 29. 6. 2025 (dále jen „organizační zákon“) provést důkaz posudkem posudkové komise Ministerstva práce a sociálních věcí (dále jen „MPSV“). Za současného stavu zjištění navrhl žalobu zamítnout.
4. V průběhu jednání, jež byl soud povinen nařídit, neboť ve věci prováděl nad rámec správního spisu dokazování posudkem Posudkové komise MPSV v Praze, žalobce konstatoval, že měl přiznán invalidní důchod ve druhém stupni natrvalo, aby mu následně od stolu druhý stupeň invalidity odebrali. S tím žalobce nesouhlasí a má za to, že je nadále invalidní ve druhém stupni. Náhradu nákladů řízení žalobce nepožadoval. Žalovaná pouze odkázala na své písemné vyjádření.
5. Soud ze správního spisu zjistil, že v návaznosti na žádost ze dne 26. 11. 2008 o přiznání plného invalidního důchodu byl žalobce posudkem posudkového lékaře Okresní správy sociálního zabezpečení Kladno (dále jen „OSSZ“) ze dne 7. 1. 2009 uznán plně invalidním od data 13. 11. 2008, jelikož jeho pracovní schopnost poklesla o 70 % s ohledem na Bechtěrevovu chorobu, která již dosáhla V. stadia. Zjištěný stav odpovídal tehdejší položce 6 písm. c) oddílu F kapitoly XV přílohy č. 2 k vyhlášce č. 284/1995 Sb., kterou se provádí zákon o důchodovém pojištění, ve znění účinném do 31. 12. 2009. Se změnou právní úpravy od 1. 1. 2010 byl i přes uplatněné námitky posouzen posudkem posudkové lékařky žalované ze dne 23. 11. 2010 jako invalidní v prvním stupni ve smyslu položky 3c oddílu E kapitoly XIII přílohy k vyhlášce č. 359/2009 Sb., kterou se stanoví procentní míry poklesu pracovní schopnosti a náležitosti posudku o invaliditě a upravuje posuzování pracovní schopnosti pro účely invalidity (vyhláška o posuzování invalidity). Hlavní příčinou poklesu pracovní schopnosti žalobce bylo určeno středně těžké omezení hybnosti dvou úseků páteře při ankylozující spondylitidě (tj. Bechtěrevově nemoci), v návaznosti na což mu byl od 22. 4. 2011 invalidní důchod snížen. Shodné hodnocení obsahuje posudek posudkové lékařky OSSZ ze dne 22. 4. 2013.
6. Při kontrolní prohlídce byl žalobce uznán posudkem posudkové lékařky OSSZ ze dne 26. 4. 2018 ve znění opravného posudku ze dne 8. 6. 2018 invalidním ve druhém stupni ode dne 25. 10. 2017, neboť jeho pracovní schopnost poklesla o 50 %. Posudková lékařka zdravotní postižení hodnotila podle položky 3d oddílu E kapitoly XIII přílohy k vyhlášce o posuzování invalidity jako Bechtěrevovu chorobu projevující se těžkým omezením hybnosti ve všech úsecích páteře při přetrvávající vysoké zánětlivé aktivitě onemocnění.
7. Dne 1. 2. 2021 žalobce požádal o změnu výše invalidního důchodu, ale jeho žádost byla zamítnuta s tím, že podle posudku posudkové lékařky OSSZ ze dne 28. 3. 2021 nadále jeho pracovní schopnost poklesla o 50 % z důvodu Bechtěrevovy choroby V. stadia, jež ale byla vyhodnocena jako středně těžké postižení páteře ve smyslu položky 3c oddílu E kapitoly

XIII přílohy k vyhlášce o posuzování invalidity hodnotitelné na horní hranici vyhláškou stanoveného rozmezí 40% poklesem pracovní schopnosti, jenž ale byl navýšen o dalších 10 procentních bodů podle § 3 odst. 1 téže vyhlášky z důvodu souběžného postižení dalšími onemocněními (nikotinismus, obezita, hepatopatie).

8. V návaznosti na další žádost o zvýšení důchodu z důvodu zhoršení jeho zdravotního stavu ze dne 21. 2. 2025 byl žalobce posudkem posudkového lékaře IPZS ze dne 21. 2. 2021 posouzen jako invalidní v prvním stupni s poklesem pracovní schopnosti o 40 % (posudek není součástí předloženého dávkového ani zdravotního spisu). V důsledku toho byla žalobcova žádost prvostupňovým rozhodnutím I zamítnuta a prvostupňovým rozhodnutím II (obě ze dne 7. 4. 2025) byl žalobci od 12. 6. 2025 snížen invalidní důchod.
9. K námitkám žalobce formulovaným shodně jako nyní projednávaná žaloba byla žalobcova pracovní schopnost posouzena znovu posudkovou lékařkou IPZS v posudku ze dne 16. 6. 2025. Posudková lékařka vyšla ze zdravotnické dokumentace ošetřující lékařky žalobce, lékařské zprávy ze dne 25. 6. 2024 o výsledku lázeňského léčení a z nálezů revmatologa ze dne 10. 10. 2024 a 28. 1. 2025 a rozhodující příčinou dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu žalobce určila i nadále Bechtěrevovu chorobu V. stadia při trvající biologické léčbě s efektem, kterou vyhodnotila jako středně těžké postižení funkční postižení dvou úseků páteře bez zásadního omezení hybnosti nosných i malých kloubů odpovídající položce 3c oddílu E kapitoly XIII přílohy k vyhlášce o posuzování invalidity. Zdravotní postižení posudková lékařka hodnotila na horní hranici vyhláškou stanoveného rozmezí 40% poklesem pracovní schopnosti, to však jen s přihlédnutím k dalším souběžným diagnózám i k profesi žalobce. K dalšímu navýšení postupem podle § 3 vyhlášky o posuzování invalidity posudková lékařka neshledala důvod.
10. Na základě tohoto posudku pak žalovaná napadeným rozhodnutím ze dne 23. 6. 2025, jež žalobce převzal dne 25. 6. 2025, námitky zamítla a v odůvodnění odcitovala posudkové závěry s tím, že s ohledem na zjištěný pokles pracovní schopnosti toliko o 40 % nejsou splněny nejen podmínky pro zvýšení invalidního důchodu, nýbrž byly splněny podmínky pro jeho snížení na invalidní důchod prvního stupně.
11. Soud poté, co ověřil, že žaloba byla podána včas, že je věcně i místně příslušným soudem a že napadené rozhodnutí je rozhodnutím ve smyslu § 65 s. ř. s., přezkoumal napadené rozhodnutí v žalobou vymezeném rozsahu. Dospěl přitom k závěru, že žaloba je důvodná.
12. Soud s ohledem na argumentaci žalobce provedl důkaz posudkem posudkové komise MPSV v Praze ze dne 4. 11. 2025. Žalobce byl při jednání posudkové komise vyšetřen odborným přísedícím lékařem z oboru ortopedie. Posudková komise po rozboru posudkově významných lékařských zpráv z revmatologie (včetně zohlednění lékařských zpráv přiložených k žalobě) shrnula, že žalobce byl k datu vydání napadeného rozhodnutí sledován a léčen pro ankylosující spondylitidu (Bechtěrevovu chorobu) V. stupně funkčně typu b) při zjištěné genové pozitivitě HLA B27 a BASDAI indexu 2,6. Šlo o dlouhodobě stabilizované onemocnění s nízkou zánětlivou aktivitou vedoucí ke středně těžkému omezení páteře, v oblasti krční páteře s rotací jen do 10 stupňů (praktická ztuhlost). Hrudně-bederní páteř pak byla omezena v hybnosti o více než polovinu (středně těžké omezení). Bylo též zjištěno středně těžké funkční omezení kyčelních kloubů.
13. Posudková komise s posudkovými lékaři IPZS souhlasila v tom, že žalobcův dlouhodobý nepříznivý zdravotní stav je namísto hodnotit podle položky 3c oddílu E kapitoly XIII

Shodu s prvopisem potvrzuje: A. Ř.

přílohy k vyhlášce o posuzování invalidity, a to na horní hranici vyhláškou stanoveného rozpětí 40% poklesem pracovní schopnosti. I když BASDAI index nepřesahoval hodnotu 4 a zánětlivý proces nebyl středně aktivní (jen mírně), hodnocení na horním limitu je odůvodněno prokázaným celkovým středně těžkým funkčním postižením páteře i kyčelních kloubů. Toto hodnocení přitom bylo adekvátní dále navýšit o 10 procentních bodů postupem podle § 3 odst. 2 vyhlášky o posuzování invalidity z důvodu pracovního zařazení žalobce, který je omezen na dělnické profese (vyučen jako zedník, posléze zaměstnán i jako montér a uklízeč). Žalobce je tedy podle posudkové komise i nadále invalidní ve druhém stupni.

14. Soud po zvážení protichůdných posudků zpracovaných ve věci posouzení pracovního potenciálu žalobce dospěl k závěru, že jako přesvědčivější a logičtější lze hodnotit posudek Posudkové komise MPSV v Praze, jelikož se mimo jiné zakládá na osobním vyšetření žalobce a zohledňuje i předchozími posudkovými lékaři podceněnou, již značnou kumulaci projevů Bechtěrevovy choroby, které sice samy o sobě ještě nevybočují z kritérií položky 3c oddílu E kapitoly XIII přílohy k vyhlášce o posuzování invalidity (nenaplnují kritéria položky 3d), ale naplňují je hned několikanásobně (samo by postačovalo i jen samotné praktické ztuhnutí krční páteře, nebo souběžné středně těžké postižení hrudní a současně bederní páteře, anebo středně těžké postižení jednoho z úseků páteře se souběžným středně těžkým postižením kyčelních kloubů). Při této kumulaci projevů onemocnění se jeví i soudu jako rozumné, aby i při relativně úspěšném potlačení zánětlivých procesů (patrně biologickou léčbou) byly dopady tohoto zdravotního stavu do pracovní schopnosti hodnoceny již při horní hranici právním předpisem stanoveného rozpětí, což ovšem nedává prostor pro adekvátní promítnutí vlivu profese žalobce, který je odkázán na dělnické pozice. S ohledem na to, že pro žalobcem vykonávané dělnické profese je pohybové postižení páteře významnější překážkou, je zcela odůvodněné i tuto skutečnost promítnout do hodnocení pracovní schopnosti, pro což ale již není prostor uvnitř procentního rozmezí stanoveného pro danou položku (jak to neadekvátně činili posudkoví lékaři IPZS). Nezbyvá tedy než postupovat podle § 3 odst. 2 vyhlášky o posuzování invalidity, tak jako to učinila posudková komise. Ve výsledku tak již zdravotní postižení žalobce (byť jen hraničně) odpovídá při poklesu pracovní schopnosti o 50 % druhému stupni invalidity. Ke zlepšení jeho pracovní schopnosti ani k nesprávnému nadhodnocení při posouzení v roce 2021 nedošlo.
15. Soud tudíž konstatuje, že žaloba je důvodná a že napadené rozhodnutí vychází z nesprávně zjištěného skutkového stavu (resp. nesprávného posudkového zhodnocení zjištěných zdravotních obtíží žalobce). Proto soud napadené rozhodnutí zrušil jako nezákonné (§ 78 odst. 1 s. ř. s.). V dalším řízení je žalovaná vázána právním názorem soudu (§ 78 odst. 5 s. ř. s.) a současně je povinna mezi podklady svého rozhodnutí zařadit i posudek Posudkové komise MPSV v Praze ze dne 4. 11. 2025 (§ 78 odst. 6 s. ř. s.).
16. O náhradě nákladů řízení rozhodl soud podle § 60 odst. 1 s. ř. s. Žalovaná nemá právo na náhradu nákladů řízení, neboť ve věci neměla úspěch. Žalobci, který byl ve věci úspěšný, by naopak náležela náhrada nákladů řízení, nicméně z obsahu soudního spisu neplyne, že by mu nějaké náklady řízení vznikly. Proto soud rozhodl tak, že žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů řízení.

Poučení :

Proti tomuto rozhodnutí lze podat kasační stížnost ve lhůtě dvou týdnů ode dne jeho doručení. Kasační stížnost se podává ve dvou vyhotoveních u Nejvyššího správního soudu, se sídlem Moravské náměstí 6, Brno. O kasační stížnosti rozhoduje Nejvyšší správní soud.

Lhůta pro podání kasační stížnosti končí uplynutím dne, který se svým označením shoduje se dnem, který určil počátek lhůty (den doručení rozhodnutí). Připadne-li poslední den lhůty na sobotu, neděli nebo svátek, je posledním dnem lhůty nejblíže následující pracovní den. Zmeškání lhůty k podání kasační stížnosti nelze prominout.

Kasační stížnost lze podat pouze z důvodů uvedených v § 103 odst. 1 s. ř. s. a kromě obecných náležitostí podání musí obsahovat označení rozhodnutí, proti němuž směřuje, v jakém rozsahu a z jakých důvodů jej stěžovatel napadá, a údaj o tom, kdy mu bylo rozhodnutí doručeno.

V řízení o kasační stížnosti musí být stěžovatel zastoupen advokátem; to neplatí, má-li stěžovatel, jeho zaměstnanec nebo člen, který za něj jedná nebo jej zastupuje, vysokoškolské právnické vzdělání, které je podle zvláštních zákonů vyžadováno pro výkon advokacie.

Praha 16. prosince 2025

Mgr. Ing. Petr Šuránek v.r.
samosoudce